

Болашақ заңгерлердің кәсіби құзыреттілігін дамытудағы белсенді оқыту әдістерінің рөлі

ЖАРИЯЛАНДЫ 08.05.2025	ТІРЕК СӨЗДЕР lawyer, lawyer's competence, legal profession, professional training, заңгер, заңгердің құзыреттілігі, компетентность юриста, құқықтық мамандық, маман даярлау, подготовка специалистов, юридическая профессия, юрист	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/178933/

Кулмагамбетов Батырхан Куанышулы

Ғылыми жетекші: Ф.ғ.к қауымдастырылған профессор **Тулекова Гулжан Хажмуратовна**

ӘӘЖ:378.147:340(574)

Тұран Инновациялық Кәсіпкерлік Университеті, Алматы, Қазақстан

Аннотация

Мақалада болашақ заңгерлерді даярлауда белсенді педагогикалық технологияларды қолданудың өзектілігі қарастырылады. Азаматтық құқық және процесс пәндері болашақ заңгерлердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық құралдары ретінде ұсынылады.

Кілт сөздер: маман даярлау, заңгер, құқықтық мамандық, заңгердің құзыреттілігі.

Аннотация

В статье рассматривается актуальность применения активных педагогических технологий в подготовке будущих юристов. Дисциплины «Гражданское право» и «Гражданский процесс» предлагаются в качестве педагогических инструментов для формирования профессиональной компетентности будущих юристов.

Ключевые слова: подготовка специалистов, юрист, юридическая профессия, компетентность юриста.

The Role of Active Learning Methods in Developing the Professional Competence of Future Lawyers

Abstract

The article examines the relevance of applying active pedagogical technologies in the training of future lawyers. The disciplines “Civil Law” and “Civil Procedure” are proposed as pedagogical tools for developing the professional competence of future lawyers.

Keywords: professional training, lawyer, legal profession, lawyer’s competence.

Кіріспе

Қазіргі заманда заңгерлік қызметтің қоғамдағы рөлі артып, құқықтық жүйенің тиімділігі мен әділдігіне қойылатын талаптар күшейіп келеді. Заң саласындағы мамандар тек заңнаманы біліп қана қоймай, оны тәжірибеде тиімді қолдана білуі керек. Бұл болашақ заңгерлерді даярлау жүйесінде жаңа әдістемелер мен оқыту тәсілдерін енгізуді қажет етеді.

Заңгерлік білім беру жүйесінде белсенді оқыту әдістерін пайдалану – студенттердің теориялық білімдерін тәжірибемен ұштастырып, олардың кәсіби құзыреттіліктерін дамытуға мүмкіндік беретін тиімді тәсілдердің бірі. Бүгінде құқық саласындағы мамандардан заңнаманы терең меңгеріп қана қоймай, сын тұрғысынан ойлау, аналитикалық қабілеттер және коммуникативтік дағдыларды игеру талап етіледі. Осыған байланысты, оқу үдерісіне рөлдік ойындар, кейс-стади әдісі, іскерлік ойындар және басқа да белсенді оқыту әдістерін енгізу өзекті болып отыр.

Бұл зерттеудің мақсаты – болашақ заңгерлердің кәсіби құзыреттілігін арттырудағы белсенді оқыту әдістерінің рөлін талдау. Мақалада құқықтық білім берудің заманауи тәсілдері қарастырылып, олардың болашақ заңгерлердің кәсіби біліктілігін қалыптастыруға әсері зерттеледі. Сондай-ақ, белсенді оқыту әдістерін қолданудың тиімділігі мен оларды құқықтық білім беру жүйесіне енгізудің маңыздылығы сарапталады.

Бұл тақырыптың өзектілігі – заманауи құқықтық жүйенің жылдам өзгеруі мен заңгерлік қызметтің күрделенуіне байланысты заңгерлерді даярлау сапасын жақсартудың қажеттілігімен түсіндіріледі. Сондықтан белсенді оқыту әдістерін қолдану арқылы студенттердің кәсіби дағдыларын дамыту – заң білімін жетілдірудің маңызды бағыттарының

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

1. Заңгерлік білім беру жүйесіндегі белсенді оқыту әдістерінің теориялық негіздері

Белсенді оқыту әдістері – білім алушылардың танымдық белсенділігін арттыруға бағытталған педагогикалық тәсілдер жиынтығы. Олар студенттердің білімді жай қабылдаушы емес, оны қолданушы, зерттеуші және сын тұрғысынан талдаушы ретінде

қалыптасуын қамтамасыз етеді.

ҚазҰПУ заң факультетінде төмендегідей белсенді оқыту әдістері кеңінен қолданылады:

- Рөлдік ойындар – шынайы құқықтық жағдайларды сахналау арқылы студенттерге шешім қабылдау дағдыларын үйретеді.
- Кейс-стади әдісі – нақты құқықтық істерді саралау мен құқықтық шешімдер қабылдауға баулиды.
- Модельдік сот процестері – сот үдерістерін модельдеу арқылы сот тәжірибесін меңгеруге мүмкіндік береді.
- Дебаттар мен пікірталастар – логикалық ойлау, дәлелдеу және сендіру қабілеттерін дамытады.
- Жобалық әдіс – құқық саласында зерттеу жүргізіп, ғылыми ойлауды дамытады.

С.С. Алексеева бұл жөнінде: «Құқықтық білім беру жүйесі мен педагогикалық әдістерді үздіксіз жетілдіру заңгерлердің кәсіби дағдыларын дамытуда маңызды рөл атқарады» – деп атап көрсеткен.

2. Қазіргі заңгерлерді даярлаудағы инновациялық педагогикалық технологиялар (ҚазҰПУ үлгісі бойынша)

Цифрлық және интерактивті технологиялардың дамуы білім беру жүйесіне жаңа серпін берді. ҚазҰПУ бұл жаңашылдықтарды құқықтық білім беруге табысты енгізуде. Университетте қолданыстағы әдістер:

- Сандық симуляциялар – виртуалды сот отырыстарын ұйымдастырып, студенттерді соттағы әрекеттерге дайындайды.
- Интерактивті платформалар мен тесттер – оқу материалдарын тиімді меңгеруге көмектеседі.
- Онлайн курстар мен вебинарлар – құқық саласындағы білімді кеңейтуге қолжетімділік береді.
- Құқықтық клиника – студенттердің нақты істер бойынша заң кеңесі беру тәжірибесін қалыптастырады.

Н.М. Будаева: «Қазіргі заманғы педагогикалық технологияларды енгізу студенттердің құқықтық білімдерін тереңдетіп, оларды нақты құқықтық мәселелерді шешуге дайындайды» – деп бағалайды.

А.М. Бандурки: «Белсенді оқу әдістері студенттердің құқықтық мәселелерді шешудегі шығармашылық қабілеттерін арттырады» – деген.

3. Қазақстандағы заңгерлік білім беру тәжірибесі және оның даму

перспективалары

Қазақстанда заңгерлік білім беру жүйесі халықаралық стандарттарға сәйкестендірілуде. ҚазҰПУ бұл үрдістің белсенді қатысушысы ретінде:

- Белсенді оқыту әдістерін енгізіп, оқу бағдарламаларын жаңартып отыр;
- Шетелдік ЖОО-лармен бірлескен жобаларды жүзеге асыруда;
- Академиялық ұтқырлықты дамытуда;
- Оқытушылардың біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыруда.

ҚазҰПУ-дың Құқықтық клиникасы – практикалық оқытудың үздік үлгісі. Студенттер заңгер-наставниктердің жетекшілігімен шынайы құқықтық істерді қарап, кеңес береді. Бұл кәсіби әлеуетті дамытудың тиімді тетігіне айналды.

В.Л. Васильева: «Құқықтық білімді дамытудың жолдары көбінесе инновациялық технологиялар мен педагогикалық әдістердің үйлесімділігінде жатыр» – деп көрсетеді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Қазіргі заңгерлерді даярлау жүйесінде белсенді оқыту әдістерін қолдану олардың кәсіби құзыреттілігін арттырудың тиімді жолы болып табылады. Белсенді педагогикалық технологиялар болашақ заңгерлердің теориялық білімдерін бекітіп қана қоймай, оларды практикалық қызметке дайындайды.

Зерттеу нәтижелері:

- Белсенді оқыту әдістері студенттердің құқықтық мәселелерді шешу қабілетін жақсартады.
- Интерактивті технологияларды пайдалану оқу үдерісін тиімді етеді.
- Қазақстандық заңгерлік білім беру жүйесінде халықаралық тәжірибені енгізу болашақ мамандардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

Осы тұрғыдан алғанда, құқықтық білім беру саласында белсенді оқыту әдістерін кеңінен қолдану заңгерлік мамандықтың сапасын жақсартуға айтарлықтай ықпал етеді.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Алексеева С.С. *Профессиональная подготовка юристов в современных условиях.* – Москва, 2020.
2. Будаева Н.М. *Инновационные методы обучения в юридическом образовании.* – Санкт-Петербург, 2021.
3. Бандурка А.М. *Психология и педагогика юридического образования.* – Киев, 2019.
4. Васильева В.Л. *Юридическое образование и профессиональная*

компетентность. – Минск, 2022.

5. *ҚР Білім және ғылым министрлігінің заңгерлік білім беру жөніндегі стандарттары. – Нұр-Сұлтан, 2023.*

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.